

Jeg tror, at de fleste amter, hvis de får den tilpasse dosering af efterspørgsler, vil have svært ved at modsætte sig, at der nedsættes et sådant brugerråd. De gode argumenter bør i hvert fald vinde, for hvis man inddrager netop brugerorganisationer fra begyndelsen, er det med til at give mere kvalitet i det tilbud, man laver, så man ender med at have nogle glade brugere og ikke brok og klager.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Fru Karen Klint, for fjerde og sidste gang.

Karen J. Klint (S):

I sidste uge spurgte vi den koordinerende minister, altså beskæftigelsesministeren, om, hvordan man ville tilrettelægge evaluering på området her, for man vil først meget sent i forløbet nedsætte det udvalg, der skal følge med i evalueringen. Vil socialministeren arbejde for, at netop efterlevelsen af kvalitetsstandarder bliver et punkt, som vi kan have rimelig sikkerhed for kommer med på planen for de efterfølgende evalueringer af handicapåret?

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det vil jeg meget gerne, for noget af det, jeg har lært her i min tid som socialminister, er desværre, at implementering er svært. Man har nogle målsætninger, og når vi så skal til at føre dem ud i livet, går det måske ikke lige helt, som vi havde forventet. Derfor synes jeg, at efterlevelse, og hvordan samspillet har været, skal være med i evalueringen. Det vil jeg bede om kommer med, for det skal der fokus på.

Jeg synes, det er vigtigt, at når vi holder festtaler eller herinde fra Folketinget taler om brugerinddragelse, at det så ikke bare bliver ved talerne, men bliver reelt, også fordi jeg har en tro på, at det faktisk højner kvaliteten i de tilbud, vi giver. Så det vil jeg meget gerne have med som et krav, der skal med i evalueringerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 185: Forslag til lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre for 2004.

Af finansministeren (Thor Pedersen).

(Fremsat 12/3 2003).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Henrik Vestergaard (V):

Med dagens lovforslag nr. L 185 vedtager vi at yde Grønland et bloktilskud på niveau med de foregående 2 år på ca. 3 mia. kr.

Bloktilskuddet gives i solidaritet med et område af rigsfællesskabet, som på grund af geografi, befolkningstæthed og erhvervsmuligheder ser ind i en anden økonomisk virkelighed end andre egne af riget, men som alligevel er under indtryk af en mere åben og globaliseret verden med de udfordringer og muligheder, det giver for Grønlands befolkning.

Grønlands hjemmestyre har givet udtryk for et ønske om øget selvstændighed, hvilket vil blive udtrykt via en kommende betænkning fra den såkaldte Selvstyrekommission. Den er desværre forsinket, hvorfor det forekommer naturligt, at aftalen for 2004 er en forlængelse af de tidligere 2 års tilskud fra staten.

Det er glædeligt, at beløbet ikke forhøjes, for Grønlands ønske om mere selvstændighed er i sidste ende selvfølgelig lig med større økonomisk bæredygtighed og dermed flere egenindtægter.

Egenindtægter skabes først og fremmest via erhvervslivet, og derfor hilser vi det i Venstre velkommen, at landsstyret og den danske regering er blevet enige om at gennemføre et bredt udvalgsarbejde, som skal belyse hindringer og angive muligheder for en styrkelse af det grønlandske erhvervsliv. Dette hænger også fint sammen med Selvstyrekommissionens egne overvejelser fra deres principbetænkning fra august 2002.

Kl. 18.35

Selve anvendelsen af bloktilskuddet er, jf. bloktilskudsordningen, som den blev etableret i 1979 med indførelsen af hjemmestyre i Grønland, undergivet hjemmestyrets fri prioritering. I Venstre finder vi det naturligt og meget liberalt, at den økonomiske kompetence er uddelegeret til det niveau, som kender problemerne og

kan reagere med løsninger. Med den kompetence følger naturligvis også et ansvar for at skabe forbedrede økonomiske sammenhænge og selvstændighed.

Vi er derfor glade for hensigtserklæringen, som også ligger i aftalen, om, at der i bloktilskudsperioden 2005 skal forhandles om principperne for en gradvis nedtrapning af bloktilskuddet, og vi har tillid til, at hjemmestyret vil forvalte sin kompetence og sit ansvar med omhu.

Opgaven med at gøre Grønlands økonomi mere selv bærende er bl.a. et udslag af den udvikling mod en mere åben og globaliseret verden, som naturligvis også giver den grønlandske befolkning øgede muligheder for at bevæge sig rundt og bosætte sig andre steder. I en mere åben og dermed mindre verden er det kutyme at sammenligne sin egen udvikling med andres og eventuelt lære af gode ideer, som med held er gennemført af andre regeringer.

Med de opgaver, som hjemmestyret står for, skal jeg uden at blande mig i øvrigt, anbefale, at man eventuelt skeler til Danmark, som jo netop fører en stram udgiftspolitik for at kunne nedbringe sin gæld, som opstiller klare mål, som bruger midler på flere timer i folkeskolen, som afvikler barrierer for og tilskud til erhvervslivet netop for at gøre dem mere konkurrencedygtige, og som gør sig overvejelser om, hvorvidt man har den korrekte kommunale struktur.

Jeg ønsker hjemmestyret al mulig held og lykke med de kommende opgaver.

På vegne af Det Konservative Folkepartis ordfører skal jeg meddele, at partiet føler sig dækket ind af min tale.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Foranlediget af Venstres ordfører og den debat, der har været i den senere tid i pressen om de grønlandske forhold og bloktilskuddet, vil jeg gerne spørge Venstres ordfører, om det er sådan, at han taler på hele Venstres gruppes vegne, eller om der er folk i Venstres gruppe, som har en afvigende mening.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg taler på hele Venstres gruppes vegne.

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne starte med at kvittere for det sidste svar, for jeg tror da, at det glæder mange, at der nu er enighed i Venstres gruppe.

Om selve forslaget vil jeg godt sige, at jeg synes, det er en fornuftig løsning, man er landet på. Vi har det ligesom mange andre, at vi spændt venter på, hvad betænkningen bliver fra Selvstyrekommissionen, for det er et ret omfattende arbejde, der er sat i gang, og der er ingen tvivl om, at det vil få stor betydning for den måde, Grønland fremover kan udvikle sig på.

Jeg er glad for bemærkningerne til lovforslaget, hvor der står, at når man på et senere tidspunkt skal forhandle, skal det ske ud fra et solidarisk princip, som både Danmark og Grønland kan tilslutte sig. Vi har jo tidligere også her i Folketingssalen diskuteret råstofmuligheder, og jeg syntes, det var fornuftigt, at vi endte med at lade det indgå i de forhandlinger, man skal i gang med, for der er mange elementer, der kan være interessante.

Jeg tror også, at det vil være positivt for udviklingen i Grønland, at man nu får nedsat et erhvervsudvalg, der kan være med til at fremme og videreudvikle nogle af de initiativer, som helt sikkert findes, og som helt sikkert kan være med til at give grønlænderne en bedre økonomisk fremtid.

Det er en meget fornuftig løsning, og vi vil gerne tilkendegive, at vi støtter lovforslaget.

Aase D. Madsen (DF):

Af lovforslaget fremgår, at regeringen og Grønlands hjemmestyre den 26. februar i år er blevet enige om at fastsætte bloktilskuddet for 2004 på samme niveau som bloktilskuddet for 2003, dog reguleret med pris- og lønstigninger, således at Danmark yder et bloktilskud til Grønland på ca. 3 mia. kr. i 2004.

Det må Dansk Folkeparti acceptere, da den grønlandske hjemmestyrekommissions betænkning, der skulle give grundlag for en gradvis bloktilskudsaftrapning, desværre er blevet forsinket, hvorfor forhandlingerne om bloktilskudsnedtrapningen udsættes og først bliver gældende fra 2005. Det er beklageligt, for det er helt klart, at i forbindelse med kravet om Grønlands selvstyre, må det grønlandske samfund også være økonomisk selv bærende i meget høj grad.

Kl. 18.40

Når det er sagt, vil jeg gerne meget klart tilkendegive, at Dansk Folkeparti deler den bekymring, som mange, også i Grønland, har givet udtryk for med hensyn til den måde, bloktilskuddene forvaltes på af de grønlandske politikere.

I et lille samfund som det grønlandske kan det være meget svært at undgå det, man kalder kammerateri og nepotisme, dels i den offentlige sektor, dels i det grønlandske erhvervsliv, som i meget høj grad er totalt afhængigt af de offentlige tilskud.

Det er også blevet erkendt i Grønland, at der ikke eksisterer en effektiv kontrol med hjemmestyrets egne aktieselskaber. Det har kostet det grønlandske samfund dyrt, og mange millioner kroner er blevet spildt på urealistiske projekter.

I den forbindelse vil jeg gerne påpege, at Dansk Folkeparti gentagne gange har tilkendegivet, at så længe der ydes danske bloktilskud, kræver det naturligvis en effektiv og uvildig revisionskontrol med pengene.

Det kan der måske være brug for ikke mindst set på baggrund af, at de grønlandske politikere i øjeblikket er i færd med at bevilge sig selv en lønforhøjelse på 40 pct., samtidig med at Statsministeriets rådgivende udvalg om Grønlands økonomi advarer om, at der er alt for høje administrative udgifter i Grønland.

Mon det ikke er et godt signal at sende også til den grønlandske befolkning, der tilsyneladende uden virkning protesterede meget voldsomt mod lønforhøjelserne, at vi fra dansk side er meget opmærksomme på den økonomiske forvaltning af bloktilskudsmidlerne?

Derfor mener Dansk Folkeparti, at vi i forbindelse med udvalgsarbejdet nøje skal vurdere, om der er mulighed for at styrke og udvide Rigsrevisionens kompetence til eventuelt sammen med en uvildig grønlandsk revision at grave flere spadestik dybere, end der er mulighed for i dag.

Det må helt klart også være i hele Folketingets interesse, at der i forbindelse med dette lovforslag bliver indarbejdet et ændringsforslag, der indeholder en revisionsmæssig styrkelse af de tildelte bloktilskudsmidler. Dansk Folkeparti ser derfor frem til et positivt udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne spørge fru Aase D. Madsen, hvad der egentlig er Dansk Folkepartis hensigt med de signaler, der kommer her.

Man siger jo sødladent, at hvis Grønland ønsker selvstændighed, må det også afspejle sig i et mindre bloktilskud, men man får fornemmelsen af, at det egentlig ikke er fru Aase D. Madsens ærinde. Derfor vil jeg godt spørge: Er det

Dansk Folkepartis ønske, at rigsfællesskabet skal ophæves? Så er der nemlig en vis logik, kan man sige, på en eller anden måde.

Men man får mere den fornemmelse, at fru Aase D. Madsens egentlige hensigt er, at Grønland skal sættes under dansk administration, og så skal der spares nogle penge inden for rigsfællesskabet, som fru Aase D. Madsen så kan bruge til at lave finanslovaftaler med den borgerlige regering.

Jeg synes ikke, at det var nogen særlig behagelig tale, fru Aase D. Madsen holdt. Der har jo været en diskussion om kolonihiermentalitet og sådan noget. Det vil jeg selvfølgelig ikke beskyldte fru Aase D. Madsen for at have, men jeg synes, at hun skal overveje sit sprogbrug og de elementer af overstatslig dominans over Grønland, som lå i hendes tale.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg ønsker ikke at gå ind i hr. Albrechtsens ordbrug med hensyn til, hvilken mentalitet Dansk Folkepartis tale indeholder.

Jeg kan da sige til hr. Albrechtsen, at jeg meget nøje har læst, at det grønlandske samfund ønsker at blive et selvbærende økonomisk samfund, således at de kan styrke deres selvforvaltning. Det er da det, som det hele går ud på, og i den betænkning, hjemmestyrekommissionen er kommet med, ønsker man også at blive økonomisk uafhængig af Danmark. Er det et urealistisk ønske, som ikke skal imødekommes?

Kl. 18.45

Men når man skal imødekomme et selvbærende økonomisk Grønland, er det da klart, at man ikke samtidig, ligesom man gør med ulandshjælpen, kan gøre det grønlandske samfund afhængigt af bloktilskud fra Danmark år efter år efter år. Det er da ikke det grønlandske ønske, det er i hvert fald ikke det, som jeg har forstået er det grønlandske samfunds ønske.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nej, men det, jeg hæftede mig ved, var, at fru Aase D. Madsen benyttede diskussionen til at blande sig i en hel masse indenrigspolitiske grønlandske spørgsmål.

Jeg vil godt stille fru Aase D. Madsen et spørgsmål om den konkrete kritik, hun har af forholdene i Grønland, lønningerne til parlamentsmedlemmer f.eks.: Synes fru Aase D. Madsen, det ville have været passende, hvis

man i det grønlandske Landsting havde haft en debat, dengang det danske Folketing vedtog at hæve lønningerne til folketingsmedlemmer med 70.000 kr. om året? Det var jeg imod.

Jeg er heller ikke tilhænger af, at andre parlamentet sætter lønningerne op, men jeg må spørge fru Aase D. Madsen: Er det – ikke mindst på baggrund af, hvad Folketinget selv har af erfaring på dette område – passende, hvis vi her i Folketinget skal blande os i, hvordan lønningerne skal være i Landstinget? Jeg synes ikke, det er passende, og det var det, jeg mente med, at der lå en vis mentalitet i fru Aase D. Madsens tale, som vi godt kunne være foruden.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg vil gerne gøre hr. Albrechtsen opmærksom på, at det danske samfund ikke modtager midler fra det grønlandske samfund. Det gør en væsentlig forskel.

Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at den grønlandske politiker og partileder Per Berthelsen sådan set har bedt Danmark om at øremærke bloktilskuddene og sætte Rigsrevisionen på hjemmestyrets økonomi. Jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at samme Per Berthelsen var topscorer ved sidste landstingsvalg.

Med hensyn til at sætte Rigsrevisionen til at grave et spæstik dybere må det da være i alles interesse. Det må da også være i de grønlandske politikeres interesse, så de ved, at der ingen baggrund er for kritik med hensyn til deres brug af bloktilskudsmidler og deres administration af det grønlandske samfund. Det må da være i alles interesse.

Jeg vil i øvrigt gøre opmærksom på, at Venstres finansordfører, hr. Kristian Jensen, også har været fremme med, at man skulle øremærke, men det er ikke det, jeg siger. Jeg siger bare, at vi skal have en ordentlig kontrol med de penge, vi sender til Grønland, for det er i alles interesse.

(Kort bemærkning).

Lars-Emil Johansen (SIU):

Jeg synes, der udspinder sig en spændende diskussion på et uventet tidspunkt, men jeg vil meget gerne lige indskyde en lille bemærkning, for det er påkrævet.

Til diskussionen om revision: Det lyder, som om fru Aase D. Madsen måske antager, at Grønland slet ingen regler har på det område, men det har Grønland. Det er de samme som Danmarks, det er de samme som hele Europas. Års-

regnskabslovgivningen, selskabslovgivningen og revisionslovgivningen er harmoniseret og har været det i hvert fald de sidste 10 år.

Så vil jeg gerne knytte en kommentar til fru Aase D. Madsens oplysning om, at det danske samfund ikke modtager penge fra Grønland. Det er en sandhed med modifikationer, som kunne give anledning til meget dybgående diskussioner, når man betragter, hvilken rabat Danmark får for bl.a. Thulebasen for sit medlemskab i NATO.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg har også med beklagelse hæftet mig ved, at der har været Venstrefolk fremme med spørgsmål om indblanding i, hvordan bloktilskuddet skal bruges, så desværre er det jo ikke sådan, at fru Aase D. Madsen står alene med sine forsøg på indblanding i det grønlandske selvstyre.

Kl. 18.50

Det er jo fuldstændig korrekt, som det er fremført, at selvfølgelig har man en revision i Grønland, og jeg er da heller ikke i tvivl om, at landstyre naturligtvis ønsker at have en god revision. Men jeg er ikke sikker på, at landsstyret ønsker, at fru Aase D. Madsen skal bestemme, hvordan revisionsforholdene i Grønland skal være. I et rigsfællesskab er det da muligt, at man kan have aftaler om visse former for fælles revision, hvis det er praktisk, men det er jo ikke sådan i et rigsfællesskab, at den ene del af rigsfællesskabet skal revidere den anden.

Jeg må altså bede fru Aase D. Madsen om nøje at overveje, om det er passende – jeg synes ikke, det er passende – under alle mulige listige påskud i virkeligheden at forsøge at tilbagerulle det selvstyre, som Grønland allerede har opnået, for slet ikke at tale om, hvordan fru Aase D. Madsen vil stille sig til de forslag, der kommer om en udvidelse af Grønlands selvstyreordning, som der snart kommer en rapport om.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg vil ikke gå ind på spørgsmålet om Thulebasen, så det har jeg ikke nogen kommentar til.

Med hensyn til at rulle rigsfællesskabet tilbage, eller jeg ved ikke, hvad det var, hr. Albrechtsen sagde: Det ligger jo i alle kort, at der skal ske en nedtrækning af bloktilskuddet. Der er ikke noget ondt i, at man siger det fra Folketingets talerstol, og der er vel heller ikke noget ondt i, at vi siger, at vi gerne vil have kontrol med de pen-

ge, Danmark giver til Grønland. Der er da heller ikke noget ondt i, at man godt vil finde frem til en ordning, hvis det grønlandske samfund ønsker at have en øget kontrol sammen med den danske Rigsrevision. Det er der da ikke noget ondt i, men hr. Albrechtsen kommer altså altid og skyder Dansk Folkeparti forkerte motiver i skoene.

Med hensyn til det, der blev sagt før om den grønlandske revision, vil jeg bare lige sige, at hr. Per Rosing Petersen fra Siunut, som de sidste 4 år har været formand for Landstingets Revisionsudvalg, siger, at der ikke eksisterer en effektiv kontrol med hjemmestyrets aktieselskaber, herunder Royal Greenland og det kuldejelede sælpølseprojekt. Det har jeg læst mig til, det må jeg holde mig til, og det skal jeg i øvrigt ikke blande mig meget i.

Jeg siger bare, at vi må have rimelig sikkerhed for, at de bloktilskudsmidler, vi sender til Grønland, går til de ting, de skal gå til, og det er der tilsyneladende flertal for. Jeg har da hørt, at hr. Helge Adam Møller, som er statsrevisor, også har sagt, at Rigsrevisionen sammen med den grønlandske revision kunne løse nogle opgaver i den forbindelse. Hr. Helge Adam Møller sagde det oven i købet på den måde, at man skulle kulegrave de grønlandske bloktilskud.

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil først godt give den debat, der lige har udspillet sig, en kommentar med på vejen.

Jeg var med Råstofudvalget, altså Fællesudvalget, i Grønland den 20. marts, og her læste jeg da også med stor interesse de grønlandske aviser og debatten om en lønforhøjelse til medlemmerne af Landstinget. For mig er det indlysende, at det er en debat, man kan læse med interesse og følge med i, men at det naturligvis ikke er op til det danske Folketing at blande sig i, på hvilket niveau man holder lønnen i Grønland.

Forslaget, vi står med her, bygger jo på en aftale, som er indgået mellem den danske regering og det grønlandske landsstyre i februar i år. Det har tidligere været drøftet, at det principielt ville være rigtigt, at landsstyret selv finansierede de opgaver, det overtog fra staten, men at det samtidig skulle være under hensyntagen til Grønlands økonomiske formåen og først efter, at Selvstyrekommisionen havde gjort sit arbejde færdigt, herunder anbefalinger eller overvejelser vedrørende principperne for fastsættelse af bloktilskuddet.

Som vi ved, er Selvstyrekommisionens betænkning ikke blevet færdig endnu, sådan som det var forventet. Den kommer vel inden så længe, men en helt naturlig konsekvens er, at parterne er blevet enige om at fastsætte bloktilskuddet for år 2004 som reelt uændret, og det er noget, som SF kan støtte.

Martin Lidegaard (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne bekendtgøre vores tilslutning til lovforslaget.

Vi er glade for, at der er opnået enighed mellem det grønlandske hjemmestyre og regeringen, og vi deler ikke de bekymringer, som Dansk Folkepartis ordfører har. Der er mange andre diskussioner om rigsfællesskabets fremtid, som er væsentlige at tage, og som vi glæder os til at tage i samarbejde med Grønlands hjemmestyre, men i denne omgang vil vi holde os til at sige, at vi kan tilslutte os lovforslaget.

Keld Albrechtsen (EL):

Enhedslisten kan selvsagt støtte det lovforslag, der er fremsat, også på baggrund af, at det er udtryk for en aftale mellem regeringen og hjemmestyret om et bloktilskud på ca. 3 mia. kr., som udtrykker den solidaritet, der må være i et rigsfællesskab.

Det er efter min opfattelse sådan, at så længe man har et rigsfællesskab, som består af tre nationer, må det også være sådan, at de forskelle, der er med hensyn til erhvervsmuligheder, transportproblemer osv., må der tages hensyn til, således at der i rigsfællesskabet fastsættes en rimelig dækning til de områder, der står med de vanskeligste problemer. Derfor synes jeg også, at jeg bliver mere og mere betænkelig ved den diskussion, som vi ser blive ført frem i folketingsdebatten – kraftigst af fru Aase D. Madsen, men også af folk fra Venstre og Konservative, som er blevet refereret for, at for det første ønsker man bloktilskuddet sat ned, og for det andet ønsker man at stille alle mulige betingelser til Grønland i forbindelse med modtagelsen af bloktilskuddet. Jeg synes, det er en meget uheldig udvikling.

Efter min opfattelse må et rigsfællesskab basere sig på det udgangspunkt, at alle mennesker kan have en fundamental social sikkerhed og en fundamental velfærdsmæssig dækning, uanset hvilken part af rigsfællesskabet de bor i, men det forudsætter altså, at de rigeste dele af et rigsfællesskab er med til at vedtage en udligningsord-

ning med de dele, der er mindre rige. Det synes jeg er et utroligt vigtigt princip, og det er et helt andet princip end det, fru Aase D. Madsen er fremme med, og som går ud på, at den rigeste del af et rigsfællesskab skal kontrollere og dominere den del, der er knap så rig. Jeg må sige til fru Aase D. Madsen, at jeg synes, det er ubehagelige toner at høre på, og det bliver ikke bedre af, at fru Aase D. Madsen kan dokumentere, at de har en vis genklang i dele af Venstres og Konservatives folketingsgrupper. Jeg håber, vi kan blive fri for det.

Rigsfællesskabet er selvfølgelig under udvikling, og der kommer snart en betænkning fra Selvstyrekommissionen. Betænkningen går ud på, at man i Grønland naturligvis ønsker en yderligere overførsel af områder, som Grønland ønsker selv at styre, og dette skal vi naturligvis imødekomme fra dansk side, også under indtryk af de forhold, som allerede er nævnt med hensyn til Thulebasen og den store forpligtelse, vi fra dansk side har til at støtte det grønlandske samfund i forhandlinger med USA om en sag – og der tænker jeg selvfølgelig på missilskjoldet – hvor man jo må sige, at hvis ikke der er massiv dansk støtte til den grønlandske position, så er det altså vanskeligt for et land med Grønlands indbyggerantal at forhandle med verdens mægtigste og mest arrogante militærmagt, nemlig USA. Der fortjener Grønland altså al mulig støtte.

Kl. 19.00

Jeg synes, vi skal holde op med at rumle med disse tanker om bloktilskudsnedskæringer. Den grønlandske økonomi kan for indværende ikke holde til det og vil ikke kunne det i nogle år fremover. Det kan vi lige så godt sige ærligt, som det er. Jeg ved godt, der har været en debat i Grønland, men økonomien kan altså ikke holde til det, og derfor bliver det noget, som kommer til at ligge på et senere tidspunkt.

Men det skal ikke forhindre, at der overføres yderligere områder til grønlandsk selvstyre, og det er dér, problemet med fru Aase D. Madsens betragtninger kommer ind i billedet. For det er jo helt tydeligt, at hun kræver, om jeg så må sige, modydelser fra Grønland. Hun kræver, at Grønland skal danse efter fru Aase D. Madsens pibe, hvis Grønland skal have en aftale med Danmark. Det er jo i virkeligheden det, der ligger bag det.

Det synes jeg er meget ubehageligt. Det er en dårlig start på den debat, der skal være i Grønland og i Danmark og i øvrigt naturligvis også

på Færøerne om den kommende ordning af rigsfællesskabet.

De to debatter, om bloktilskuddet og om rigsfællesskabet, må ikke blandes sammen, og det er det, visse borgerlige ordførere er på vej til at gøre, og hvis de gør det, ødelægger de hele den debat, og i værste fald ødelægger de selve rigsfællesskabet.

Så jeg vil gerne opfordre dem meget stærkt til at komme til besindelse. Det er derfor jeg siger det allerede på nuværende tidspunkt, og før vi kommer ind i debattens egentlige afgørende fase.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Hr. Keld Albrechtsen hylder, at der er blevet lavet en gensidig aftale, og af den fremgår det jo også, vil jeg gerne sige til hr. Keld Albrechtsen, at begge parter er enige om, at man fra næste år skal kigge på principperne for en aftrapning.

Så jeg synes da egentlig, det er at fratage hjemmestyret dets selvstændighed, hvis hr. Keld Albrechtsen nu siger, at der ikke må ske en aftrapning, fordi hr. Keld Albrechtsen ikke mener, det kan lade sig gøre, når det er noget, hjemmestyret ønsker at indgå i en debat omkring.

For så at sætte det med ordfører på plads vil jeg sige, at jeg nævnte i min tale, at Venstre hylkede det her, og at det selvfølgelig var hjemmestyret, der skulle forvalte de her midler, og jeg svarede hr. Kristen Touborg – jeg ved ikke, om hr. Keld Albrechtsen ikke var til stede, da det skete – at jeg taler på hele Venstres gruppes vegne.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg er sådan set meget ked af at skulle gå op og citere noget, der er blevet sagt af direktøren for hjemmestyrekoncernen Royal Greenland, Keld Askær. Jeg citerer fra en artikel i Berlingske Tidende fra den 14. januar 2003:

»Han kritiserer sine politiske arbejdsgivere for kammerateri og en katastrofal snæversynet erhvervspolitik.« Og længere nede står der: »Jeg fatter ikke, hvorfor staten betaler alle de penge til Grønland uden at stille krav om udvikling af en økonomi, som på længere sigt kan blive selvbærende«, siger Keld Askær.«

Hvis det er det; hr. Keld Albrechtsen kalder, at Dansk Folkeparti stiller krav til det grønlandske samfund, så er det korrekt; det er de krav, vi

stiller, nemlig at man på længere sigt skal være økonomisk selv bærende.

(Kort bemærkning)

Keld Albrechtsen (EL):

Nu tror jeg ikke helt på, at fru Aase D. Madsen var *ked af* at citere Askær. Jeg tror sådan set, at hun var glad for at få en anledning til at bruge ham i debatten, misbruge ham måske.

Jeg vil bare sige til Venstres ordfører, at jeg er glad for den tilkendegivelse, for det er klart, at hvis der bliver økonomisk grundlag for det og i forbindelse med øget selvstyre, så kan man selvfølgelig se på en aftrapning. Det er også det, der er tilkendegivet fra Grønlands side. Men det er en anden diskussion.

Det, jeg bare advarer og advarer inderligt imod, er, hvis vi skal have en debat, hvor spørgsmålet om krav om aftrapning af bloktilskuddet fra dansk side sammenkædes med spørgsmålet om, at Grønland på forskellige områder skal have øget selvstyre. Det vil blive en meget kedelig og meget ubehagelig debat. Det håber jeg vi alle sammen kan være enige om.

Kl. 19.05

Det var heller ikke det, Venstres ordfører sagde her, det lagde jeg godt mærke til, og det håber jeg jeg har tolket rigtigt. Det var jo heller ikke det samme, som fru Aase D. Madsen sagde, heldigvis.

Jeg er bare kommet med de her bemærkninger, fordi jeg ser tendensen hos visse medlemmer af dette høje Ting til at foretage denne sammenkædning, og den sammenkædning er usmagelig efter min mening og ikke værdig for starten af de forhandlinger, der skal finde sted, og hvor udgangspunktet er, at der skal ske en yderligere overførsel af selvstyre til Grønland. Det skal ikke sammenkædes med et forsøg på at bruge bloktilskudsdebatten som afpresningsmiddel.

Det er bare det, jeg advarer imod, og jeg er glad for, hvis Venstres ordfører nu bevæger sig væk fra den sump, som fru Aase D. Madsen er på vej ud i.

Formanden:

Fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side er vi også glade for, at der er opnået enighed mellem regeringen og Grønlands hjemmestyre om størrelsen af det beløb, der skal sendes til Grønland.

Vi havde for nogle uger siden en rigtig god og nyttig konference i Landstingssalen om Grønland og rigsfællesskabets fremtid. Der kom mange gode synspunkter, overvejelser og tanker frem under konferencen. Vi havde en god debat, og ikke mindst kom der masser af gode synspunkter frem fra Selvstyrekommissionen og også fra Keld Askær fra Royal Greenland.

Fra Kristeligt Folkeparti ser vi frem til, at der også fremover vil finde frugtbare og nyttige samtaler og aftaler sted mellem Grønlands hjemmestyre og Danmark om forholdene på Grønland og om rigsfællesskabets fremtid.

Vi støtter lovforslaget.

Lars-Emil Johansen (SIU):

Den mest naturlige reaktion, når man får overdraget en check på 3 mia. kr., som vedtagelsen af dette lovforslag vil resultere i, ville jo være at sige tak, og det vil jeg da også benytte lejligheden til at gøre på vegne af det grønlandske folk. Tak for dette lovforslag.

Dette års bloktilskudslov markerer imidlertid også et sørgeligt jubilæum. Den 17. januar 2004 kan vi i Grønland fejre 25-års-dagen for den folkeafstemning, der medførte indførelse af den nugældende hjemmestyreordning. Samtidig kan vi så konstatere, at den samlede overførsel af penge fra Danmark til Grønland for første gang i hjemmestyrets historie nu runder de 3 mia. kr.

Det er særlig trist at konstatere, fordi intentionen med hjemmestyreløven var den direkte modsatte. Hjemmestyrekommissionen, som jeg havde den glæde og ære at være medlem af, påpegede for 25 år siden, at det rigtige ville være, at hjemmestyret selv finansierede de opgaver, det overtog fra staten, men at hensynet til Grønlands daværende økonomiske formåen: »... i hvert fald i en årrække nødvendiggjorde en statslig medfinansiering af de fra staten overførte opgaver.«

Den årrække er desværre langtfra forbi. År efter år har hjemmestyret haft sværere og sværere ved at finansiere en lang række af de opgaver, der er blevet overtaget, og år efter år er overførslerne fra Danmark derfor steget i stedet for at aftage. Det forhold er vi mange der har et medansvar for.

Det skal imidlertid ikke forhindre os i at blive klogere og søge igen at bevæge os ind på den rigtige vej, nemlig den vej, som Færøerne nu med imponerende klarhed og beslutsomhed er trådt ind på. Ikke alene har færingerne på eget initiativ for to år siden skåret deres årlige over-

førsel ned med en tredjedel, de har nu også stoppet den løn- og pristalsregulering, som hvert år automatisk øger det afsatte beløb.

Kl. 19.10

Jeg skal blot konstatere, at regeringen igen udtrykker sit ønske om at skabe bedre muligheder for det grønlandske erhvervsliv. Som det siges i lovforslaget, »... er regeringen og landsstyret enige om, at der gennemføres et bredere, fælles udvalgsarbejde, som skal belyse eksisterende hindringer og angive muligheder for en styrkelse af det grønlandske erhvervsliv.«

Det er i den sammenhæng derfor helt relevant at gøre finansministeren opmærksom på, at hans ministerium er i fuld gang med at indføre en række nye hindringer for det grønlandske erhvervsliv. Det skal jeg gerne belyse for ministeren som en slags start på det brede, fælles udvalgsarbejde.

Virksomheden af regeringens finanslovsforslag for 2004 og overslagsårene er, at en række danske institutioner, der gennem regeringens aftaler også servicerer Grønland, nu er hårdt ramt af besparelser. Det drejer sig om institutioner, som Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse, GEUS, Danmarks Miljøundersøgelser, DMU, Danmarks Meteorologiske Institut, DMI, Kort & Matrikelstyrelsen og sikkert flere, som vi ikke er opmærksomme på endnu.

Disse institutioner ønsker at videreføre store dele af de besparelser, som den danske finanslov rammer dem med på deres virke i Grønland. Jeg kan oplyse, at specielt råstofområdet og trafikområdet er hårdt ramt, områder, som er vitale for en ny erhvervsudvikling i Grønland og for en udvikling mod en stadig mindre grad af økonomisk afhængighed fra Danmark. Derfor hænger tingene ikke helt sammen, vil jeg gerne sige til finansministeren.

Jeg skal derfor afslutte dette indlæg med tre klare opfordringer til regeringen:

For det første en opfordring til, at der inden andenbehandlingen af dette lovforslag foreligger en klar oversigt over alle de områder, hvor finansloven for 2004 vil medføre indskrænkninger i forhold til aktiviteter i Grønland.

For det andet en opfordring til at fastfryse alle disse aktiviteter på 2002-niveau og starte et samarbejde med landsstyret om overførsel af de hidtil anvendte midler til bloktilskuddet med henblik på, at Grønland selv kan købe ydelser via servicekontrakter.

For det tredje en fastholdelse af målsætningen om løbende sænkning af de årlige økonomi-

ske overførsler til Grønland, men jeg vil også gerne opfordre til, at man sørger for, at det sker på en åben og anstændig måde.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu har jeg lyttet til ordførerindlæggene og de tværgående synspunkter, der har været undervejs, og har konstateret én ting, som jo så er til fælles glæde, nemlig at alle støtter det forslag, der ligger til første behandling, og det håber jeg jo så også er det, der vil gøre sig gældende ved den endelige tredje behandling, som jo først kommer i Folketinget, når vi har fået en udtalelse fra det grønlandske hjemmestyre.

Det, der afspejler sig for regeringen, når det gælder, at der er blevet indgået en aftale i februar, er jo en dyb respekt inden for rigsfællesskabet for grønlandske synspunkter. Dermed vurderer vi også i enighed, at for at have et godt beslutningsgrundlag vedrørende fremtidens størrelse af bloktilskuddet og også en opfølgning af det ønske, der er om at gøre Grønland mere selv bærende og selvhjulpne, har vi brug for, at Selvstyrekommissionen færdiggør sit arbejde, så vi her får en viden, vi kan gøre brug af, og en fælles forståelse, og at vi også supplerer det med en aftale med det grønlandske hjemmestyre om et erhvervsudvalg, hvor vi i fællesskab ser på, hvordan vi kan styrke erhvervslivet i Grønland.

De er selvfølgelig respekt for de særlige vilkår, der gælder i Grønland, og også den solidaritet, der er inden for rigsfællesskabet. Så jeg er ikke i tvivl om, at det, der vil komme ud af et sådant samarbejde, vil være til gavn både for Grønland og den forståelse, der er for grønlandske forhold her i Folketinget.

Når det gælder indlægget fra hr. Lars-Emil Johansen, forstår jeg det godt, men jeg er ikke i stand til her at begynde at udrede finansloven for 2004. Den er ikke engang i støbeskeen endnu, den er i det; jeg vil kalde sin første vorden, et spagt lille spadestik på vejen, og vil først ses i sin endelige form i august måned her i år.

Vi vil selvfølgelig lytte til det, hr. Lars-Emil Johansen har sagt, og også, hvad der i øvrigt kommer fra grønlandsk side om ønsker til Grønland, så det også i rimeligt omfang afspejler sig i det finanslovsforslag, vi fremlægger.

Jeg vil sige tak for tilslutningen her ved førstebehandlingen.

Kl. 19.15

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget vedrørende Grønlandske Forhold. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 182: Forslag til lov om ændring af lov om foderstoffer. (Udvidet anvendelsesområde, forsigtighedsprincip m.v.).

Af fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel). (Fremsat 12/3 2003).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Henrik Vestergaard (V):

Folk i Danmark og EU skal trygt kunne spise fødevarer. Derfor er det nødvendigt med klare regler og effektive kontrolforanstaltninger til at understøtte forbrugernes tillid. Ingen kæde er stærkere end det svageste led, hvorfor sikre fødevarer kun tilvejebringes, hvis hele kæden fra jord til bord er omfattet. Sådan tænker man også i EU, hvorfor netop jord til bord-princippet er grundpillen i den europæiske strategi for foder- og fødevarer sikkerhed som fastsat i fødevarerforordningen fra 2002.

Med dagens lovforslag, L 182, implementeres den europæiske fødevarerforordning i den danske foderstoflovgivning med særligt henblik på at give myndighederne mulighed for hurtigt at reagere ved mistanke om foderstofforurening, således at risikoen for spredning til senere omsætnings- eller forbrugsled mindskes. Det er en udmøntning af forsigtighedsprincippet, som det fremgår af forordningens artikel 7, og er med til at sikre et højere forbrugerbeskyttelsesniveau samt mindske de økonomiske omkostninger ved en eventuel foderstof- og måske senere fødevarerforurening.

Hidtil har Danmark undgået større foderstofskandaler på grund af et velfungerende kontrolsystem samt velvilje og samarbejdsvilje fra foderstofproducenternes side. Nu skabes der

hjemmel for, at fødevarermyndighederne selvstændigt kan gribe hurtigt ind.

Det støtter vi i Venstre – også med den begrundelse, at ensartede regler og procedurer i EU er vejen frem for at realisere et indre fødevareremarked baseret på fair handelsprincipper. Ingen producent behøver at føle sig udsat for unfair konkurrence med den begrundelse, at kontrolforanstaltningerne for foder er væsentligt forskellige landene imellem.

Med fairness som begrundelse bør der naturligvis også stilles skarpt på fordelingen af omkostningerne til kontrol i de enkelte lande, da forskelsbehandling her kan have indvirkning på konkurrenceevnen producenterne imellem. Vi bliver måske nødt til på et tidspunkt at få set på fordelingen af omkostningerne til fødevarer sikkerhed generelt. Er kontrolomkostningerne en følge af øgede samfundsmæssige krav til fødevarer sikkerheden, bør forbrugerne vel egentlig betale via skattebilletten, mens producenterne må betale, når det er et eget ønske om bedre kontrol og bedre audit eller slet og ret direkte opgaver udført for erhvervet af andre, herunder de offentlige myndigheder. Der synes heller ikke at være stringens mellem foderstofkontrollen og fødevarerkontrollen, for så vidt angår afholdelse af omkostninger mellem producent og myndighed. Og selv om det er korrekt, at producentomkostningerne til kontrol i sidste ende væltes over på forbrugerne, vil det jo give unfair konkurrence, såfremt andre lande ikke benytter samme model.

For så vidt angår lovforslagets bestemmelse om offentliggørelse, synes det at have været kutyme siden 1924 og har altså branchens frivillige opbakning. Det skaber da også gennemsigtighed for borgerne og brugerne.

Samlet set giver forslaget et højere forbrugerbeskyttelsesniveau og nogle ensartede EU-regler. Da der ikke umiddelbart ses at være overimplementering eller det modsatte, kan jeg meddele, at Venstre støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg tror ikke, hr. Henrik Vestergaard og jeg er meget uenige om selve det her lovforslag, men der var altså en enkelt bemærkning i det, hr. Henrik Vestergaard sagde, som alligevel pirrede min nysgerrighed lidt.

Hr. Henrik Vestergaard sagde, at når vi har at gøre med lovmæssige krav til foder- og fødevarer sikkerhed i bred forstand – sådan forstod jeg